

FIL-PRIM' AWLA TAL-QORTI ĊIVILI

IMHALLEF

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.

ILLUM il-Ġimgħa, 21 ta' April, 2023.

Kawża Nru. 10

Rik. Nru. 195/13JRM

Longbow Limited (C-3666)

VS

IS-SEGRETARJU PERMANENTI FIL-MINISTERU GħAR-RIŻORSI U AFFARIJJIET RURALI u b' digriet tal-14 ta' Mejju, 2013 isem l-istess għandu jaqra Is-Segretarju Permanenti fil-Ministeru ta' l-Iżvilupp Sostenibbli u Ambjent u Tibdil fil-Klima; il-Ministru għar-Riżorsi u Affarijjet Rurali u b' digriet tal-14 ta' Mejju, 2013 isem l-istess għandu jaqra l-Ministru ta' l-Iżvilupp Sostenibbli u Ambjent u Tibdil fil-Klima; il-Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Miżjud bħala rappreżentant tal-Awtorità kompetenti għall-finijiet ta' l-Att XII tal-2004 (Att Dwar l-Eko-Kontribuzzjoni), għal kull interess li jista' jkollu, u b' digriet tal-14 ta' Mejju, 2013 isem l-istess għandu jaqra id-Direttur Ġenerali (Taxxa Fuq il-Valur Miżjud); il-Ministru tal-Finanzi, Ekonomija u

Investiment, għal kull interess li jista' jkollu u b'digriet tal-14 ta' Mejju, 2013 isem l-istess għandu jaqra il-Ministru għall-Finanzi.

Il-Qorti:

Reggħet rat ir-Rikors Maħluf imressaq fis-26 ta' Frar, 2013, li bih u għar-raġunijiet hemm imfissra s-soċjetà attriċi talbet li l-Qorti (1) ssib li d-deċizzjoni meħuda mill-imħarrkin jew minn min minnhom li jirrifjutaw li jagħtuha rifużjoni tal-eko-kontribuzzjoni fuq basktijiet tal-plastika li hija importat minn barra hija *ultra vires* u għalhekk ma tiswiex, invalida u mingħajr effetti fil-liġi; (2) tordna lill-imħarrkin jew lil min minnhom iħallsuha lura l-valur tal-eko-kontribuzzjoni mħallsa minnha hekk kif dovuta lilha ladarba ħadet sehem fl-iSkema *GreenPak*; (3) issib lill-imħarrkin jew lil min minnhom flimkien u *in solidum* bejniethom responsabbli għad-danni (inkluż l-interessi) mgarrba minnha minħabba r-rifjut ta' rifużjoni tal-eko-kontribuzzjoni; (4) tillikwida, jekk meħtieġ bil-ħatra ta' perit għal dan il-għan, id-danni hekk imgarrbin minnha minħabba dak ir-rifjut; u (5) tikkundanna lill-imħarrkin jew lil min minnhom, flimkien u *in solidum* bejniethom, iħallsuha d-danni hekk likwidati. Talbet wkoll l-ispejjeż;

Rat id-degriet tagħha tal-5 ta' Marzu, 2013¹ li bih ordnat in-notifika lill-imħarrkin u tat direttivi lis-soċjetà attriċi dwar it-tressiq tal-provi min-naħa tagħha;

Rat it-Twegiba Maħlufa mressqa mill-imħarrkin fis-26 ta' Marzu, 2013, li biha u għar-raġunijiet hemm imfissra laqgħu għall-azzjoni attriċi billi, b'mod preliminari, qalu li (i) l-imħarrkin Segretarju Permanenti u Direttur Ġenerali (Taxxa fuq il-Valur Mizjud) ma kinux il-kontraditturi legittimi għal dik l-azzjoni, u kellhom jinħelsu mill-ħarsien tal-ġudizzju bi spejjeż tal-kumpannija attriċi; (ii) l-azzjoni ma setgħetx titressaq ladarba l-mertu jirrigwarda l-istess talba li l-kumpannija attriċi diġà ressqet f'azzjoni oħra bħalha u li wkoll qiegħda tinstema' minn din il-Qorti²; (iii) it-talbiet ukoll m'humieq ammissibbli minħabba li huma vagi u ma jsemmux id-dritt li fuqu suppost huma msejsa; (iv) il-kumpannija attriċi trid tiċċara liema huwa r-rifjut li qiegħda tirreferi għalih bħala l-kawża tal-azzjoni tagħha; (v) l-għemil li l-kumpannija attriċi qiegħda tikkontesta (jiġifieri dik li ħalliet barra l-basktijiet tal-plastika mil-liġi sussidjarja dwar ir-rifużjoni tal-eko-kontribuzzjoni) ma hijiex "egħmil amministrattiv" kif maħsub fl-artikolu 469A tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta; u (vi) li, f'kull każ, l-azzjoni tressqet wara ż-żmien maħsub fl-artikolu 469A(3) tal-istess Kodiċi. Fil-

¹ Paġ 53 u 54 tal-proċess

² Riferenza għar-Rik. Nru. 195/11JRM

mertu, laqgħu billi qalu li l-pretensjonijiet kollha tal-kumpannija attriċi kienu infondati fil-fatt u fid-dritt u din il-Qorti messha tiċhad it-talbiet attriċi kollha attriċi. B'mod partikolari, qalu li l-ħlas tal-eko-kontribuzzjoni taħt l-Ewwel Skeda tal-Att³ kien stabbilit u dovut u l-ligi ma tipprovdix għal xi jedd awtomatiku ta' rifiżjoni ta' eko-kontribuzzjoni mħallsa. Is-sehem f'xi skema approvata ma jwassalx awtomatikament għall-ħlas lura ta' xi eko-kontribuzzjoni mħallsa, u l-kumpannija attriċi naqset li tressaq talba mal-Ministeru konċernat għal tali ħlas lura, għal raġunijiet li tafhom hi biss. F'kull każ, l-attriċi naqset li tissoddisfa l-kriterji ta' ħlas lura maħsuba fil-leġislazzjoni sussidjarja li nħarget għal dan il-għan⁴. Temmew billi saħqu li lkoll kemm huma mxew ma' dak li titlob il-ligi u li bl-ebda mod ma jaċċettaw ix-xilja tal-istess attriċi li huma mxew *ultra vires*;

Rat in-nota mressqa mis-soċjetà attriċi fit-8 ta' Mejju, 2013⁵ u l-għadd ta' dokumenti mehmużin magħha;

Rat id-digriet tagħha tal-14 ta' Mejju, 2013⁶, li bih ordnat lis-soċjetà attriċi tressaq nota spjegattiva wara li rat it-tielet paragrafu tar-Risposta tal-intimati u ħalliet il-kawża għat-trattazzjoni fuq l-eċċezzjonijiet preliminari;

Rat in-nota spjegattiva mressqa mis-soċjetà attriċi fit-23 ta' Mejju, 2013⁷;

Rat in-nota responsiva mressqa mill-imħarrkin kollha fit-28 ta' Ġunju, 2013⁸ u d-dokument anness magħha;

Rat id-dikjarazzjoni magħmula mill-avukati tal-imħarrkin waqt is-smiġħ tal-1 ta' Lulju, 2013⁹, li biha kienu qegħdin jirtiraw it-tielet, ir-raba' u l-ħames eċċezzjonijiet preliminari tagħhom;

Rat is-Sentenza Preliminari tagħha tas-26 ta' Novembru, 2013¹⁰, li bis-saħħa tagħha u għar-raġunijiet hemm imfissra, laqgħet l-ewwel eċċezzjoni preliminari tal-imħarrkin u sabet li d-Direttur Ġenerali (Taxxa dwar il-Valur Miżjud) ma kienx il-kontradittur legittimu tal-azzjoni attriċi u b'hekk ħelsitu mill-ħarsien tal-gudizzju bi spejjeż għall-kumpannija attriċi; ċaħdet l-istess eċċezzjoni preliminari safejn kienet tirrigwarda lis-Segretarju Permanenti mħarrek; u ċaħdet ukoll is-sitt eċċezzjoni preliminari billi sabet li l-azzjoni attriċi tressqet f'waqtha;

³ Att XII tal-2004 dwar l-Eko-Kontribuzzjoni (Kap 473)

⁴ A.L. 158/11 (L.S. 473.06)

⁵ Paġ 66 u 159 tal-proċess

⁶ Paġ 160 u 161 tal-proċess

⁷ Paġ 162 sa 166 tal-proċess

⁸ Paġ 168 sa 172 tal-proċess

⁹ Paġ. 174 tal-proċess

¹⁰ Paġ 186 sa 198 tal-proċess

Rat id-digriet tagħha tas-26 ta' Novembru, 2013¹¹ li bih ħatret lill-Avukat Maria Dolores Gauči bħala Assistent Ġudizzjarju sabiex tiġbor il-provi tal-partijiet fuq il-mertu, bla ħsara għall-eċċezzjonijiet preliminari li dwarhom ma kinitx għadha nġhatat sentenza jew ma kinux diġà rtirati;

Rat ix-xhieda u l-provi dokumentali mressqin mill-partijiet quddiem l-Assistent Ġudizzjarju;

Rat il-verbal tas-seduta miżmuma mill-Assistent Ġudizzjarju fil-5 ta' Ottubru, 2016¹² li fih l-avukati difensuri tal-partijiet iddikjaraw li kienu għalqu l-provi tagħhom u qablu li jagħmlu s-sottomissjonijiet tagħhom tal-għeluq bil-miktub;

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet imressqa mis-soċjetà attriċi fit-13 ta' Frar, 2017¹³;

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-imħarrkin imressqa fl-10 ta' Mejju, 2017¹⁴;

Rat id-degrieti tagħha li bihom ħalliet il-kawża għas-sentenza wara li semgħet t-trattazzjoni ulterjuri tal-avukat difensur tas-soċjetà attriċi;

Ikkunsidrat:

Illi din hija azzjoni għal sħarriġ ġudizzjarju ta' għemil amministrattiv. Il-kumpannija attriċi (minn issa 'l quddiem imsejha "Longbow") qiegħda tikkontesta d-deċiżjoni li ma tingħatax rifużjoni tal-flejjes li hija ħallset bħala eko-kontribuzzjoni, minkejja li hija ħadet sehem fi skema mfassal mill-Gvern għal dawk li jirkupraw (jigbru lura) l-iskart ta' prodotti li fuqhom titħallas dik it-taxxa. Longbow tgħid li t-tħollija barra mil-legislazzjoni sussidjarja ta' radd lura ta' eko-kontribuzzjoni mħallsa minnha fuq basktijiet tal-plastika li gabet minn barra huwa għemil diskriminatorju, magħmul bi ksur ta' aspettattiva legittima li hija kienet inġhatat wara li ħadet sehem fi skema mniedi mill-Ministeru u huwa wkoll għemil li sar lil hinn mis-setgħat ("*ultra vires*") mogħtija mil-liġi. Hija titlob li l-imħarrkin, jew min minnhom iħallsuha l-valur tal-eko-

---

¹¹ Paġ. 197 tal-proċess

¹² Paġ 629 tal-proċess

¹³ Paġ 659 sa 678 tal-proċess

¹⁴ Paġ 682 sa 696 tal-proċess

kontribuzzjoni mhallsa w kif lilha dovuta taht l-iskema, kif ukoll id-danni li garrbet minhabba tali rifjut;

Illi ghal din l-azzjoni, l-imharrkin laqghu b'ghadd ta' eccezzjonijiet, fil-bicca l-kbira minnhom ta' xejra "preliminari", li gew decizi minn din il-Qorti fis-sentenza taghha tas-26 ta' Novembru, 2013. Fil-mertu, laqghu billi qalu li l-pretensjonijiet kollha tal-kumpannija attrici kienu infondati fil-fatt u fid-dritt u din il-Qorti messha ticad it-talbiet attrici kollha. B'mod partikolari, qalu li l-hlas tal-eko-kontribuzzjoni taht l-Ewwel Skeda tal-Att kien stabbilit u dovut u l-ligi ma tipprovdux ghal xi jedd awtomatiku ta' rifuzjoni ta' eko-kontribuzzjoni mhallsa. Is-sehem f'xi skema approvata ma jwassalx awtomatikament ghall-hlas lura ta' xi eko-kontribuzzjoni mhallsa, u l-kumpannija attrici naqset li tressaq talba mal-Ministeru koncernat ghal tali hlas lura, ghal ragunijiet li tafhom hi biss. F'kull kaz, l-attrici naqset li tissoddisfa l-kriterji ta' hlas lura mahsuba fil-legislazzjoni sussidjarja li nharget ghal dan il-ghan. Temmew billi saħqu li lkoll kemm huma mxew ma' dak li titlob il-ligi u li bl-ebda mod ma jacsettaw ix-xilja tal-istess attrici li huma mxew *ultra vires*;

Illi din is-sentenza qiegħda tqis u tinghata dwar il-mertu tal-kaz u dwar l-eccezzjonijiet, preliminari u fil-mertu, li nghataw dwaru;

Illi mill-fatti rilevanti li johorgu mill-atti tal-kawza jirrizulta li Longbow kienet ghamlet zmien tikkummercja billi ggib boroż jew basktijiet tal-plastika bijo-degradabbli f'Malta¹⁵. Wara li dahlet fis-sehh il-ligi dwar l-Eko-Kontribuzzjoni¹⁶, fl-2007 Longbow issieħbet fi skema ta' riciklar u gbir lura ta' skart bl-isem ta' *GreenPak Waste Scheme*, li hu skema approvat taht l-imsemmija ligi¹⁷;

Illi Longbow tgħid li hallset l-eko-kontribuzzjoni dwar il-boroż tal-plastika li gabet f'Malta izda, bis-shubija taghha fl-iskema fuq imsemmi, stenniet li tkun tista' tgawdi mir-rifuzjoni tal-hlasijiet magħmula dwar dik it-taxxa;

Illi Longbow, flimkien ma' intraprizi oħrajn li wkoll kienu ssieħbu fi skema approvata ghall-irkupru ta' skart, kienu ghamlu zmien jishqu mal-awtoritajiet biex iniedu l-process meħtieg biex, bi qbil mal-legislazzjoni li ddaħhlet fis-sehh, ikunu jistghu jinħelsu mill-hlas tal-eko-kontribuzzjoni (jitqiesu eżenti) u, fil-kaz ta' dawk (bhal Longbow) li kienu digà hallsuha, li jinghataw kreditu jew rifuzjoni taghha¹⁸;

Illi f'Gunju tal-2010, Longbow u oħrajn kienu ressqu protest gudizzjarju kontra s-Segretarju Permanenti u l-Ministri mharrkin, u kontra s-

¹⁵ Ara l-affidavit ta' Benjamin Farrugia f'pag. 69 tal-process. Ara wkoll ix-xhieda ta' Mario Schembri f'pag. 222 u 223 tal-process

¹⁶ L-Att XII tal-2004 (Kap 473) li dahal fis-sehh fl-1 ta' Settembru, 2004

¹⁷ Dok. "BEN 4" f'pag. 100 tal-process. Ara wkoll ix-xhieda ta' Mario Schembri f'pag. 200 tal-process

¹⁸ Dok. "BEN 5" sa Dok. "BEN 13" f'pag. 103 sa 122 tal-process. Ara wkoll ix-xhieda ta' Joe Attard f'pag. 234 tal-process

Segretarju Permanenti fil-Ministeru tal-Finanzi, Ekonomija u Investimenti¹⁹. Kien tressaq ilment ukoll quddiem l-Ombudsman li, min-naħa tiegħu, ta l-fehma tiegħu fi Frar tal-2011²⁰. F'Diċembru ta' dik l-istess sena, kien reġa' ta deċiżjoni oħra bi kjarifika ta' dik li nġhatat qabel, fuq talba magħmula għal dan il-għan f'Ottubru tal-2011²¹;

Illi f'Ġunju tal-2012²², Longbow baġtet titlob liż-żewġ Ministri mharrkin u lid-Direttur-Ġenerali mħarrek biex jagħtuha d-deċiżjoni tagħhom dwar it-talba tagħha biex tingħata r-rifużjoni tal-eko-kontribuzzjoni li kienet tħallset minnha. B'ittra mibgħuta mill-Ministeru tal-Finanzi, Ekonomija u Investiment fil-5 ta' Lulju, 2012²³, intbaġtet “*acknowledgement*” ta' dik l-ittra;

Illi f'Awwissu tal-2012²⁴, id-Direttur-Ġenerali mħarrek baġtat jgħarraf lill-avukat ta' Longbow li, fejn għandu x'jaqsam mal-ħlas tar-rifużjonijiet mitluba, hu ma kellu l-ebda sehem u li kien il-Ministru responsabbli mill-ġbir tal-iskart li kien mogħti s-setgħa li jiddeċiedi;

Illi f'Ottubru tal-2012²⁵, Longbow baġtet ittra uffiċjali lill-Ministri mharrkin u lid-Direttur-Ġenerali mħarrek biex tinterpellahom jirrifondulha l-eko-kontribuzzjoni li kienet ħallset. B'ittra uffiċjali tas-26 ta' Novembru, 2012²⁶, mibgħuta lil Longbow, id-Direttur-Ġenerali mħarrek tenna li huwa ma kellu l-ebda setgħa jew kompetenza jiddeċiedi dwar ir-rifużjoni mitluba;

Illi b'ittra elettronika mibgħuta mill-avukat tal-Ministru tar-Riżorsi u Affarijiet Rurali fid-29 ta' Novembru, 2012²⁷, lill-avukat ta' Longbow, ingħatat konferma li l-Ministru kien qatagħha li jillimita r-rifużjoni tal-eko-kontribuzzjoni għal prodotti magħżula u li ma kienx qiegħed jibdel id-deċiżjoni tiegħu li ma jagħtix ir-rifużjoni lil Longbow dwar il-boroż tal-plastika li importat f'Malta. Din il-pożizzjoni tenniha f'ittra uffiċjali tal-20 ta' Diċembru, 2012²⁸, mibgħuta lil Longbow;

Illi Longbow fetħet din il-kawża fis-26 ta' Frar, 2013;

Illi l-Qorti sejra issa tgħaddi biex tagħmel il-konsiderazzjonijiet legali marbutin mal-każ dwar il-mertu tal-azzjoni attriċi. L-ilment tal-kumpannija attriċi huwa marbut mal-ħlas ta' taxxa (eko-kontribuzzjoni) imposta mill-Gvern fuq prodotti li minn żmien għal żmien jitqiegħdu fis-suq u li wara l-użu tagħhom joħolqu skart, bħal fost oħrajn il-basktijiet tal-plastika (meqjus taħt

¹⁹ Dok. “BEN 21” f'paġ. 134 sa 141 tal-proċess

²⁰ Dok. “LL3” f'paġ. 26 sa 34 tal-proċess

²¹ Dok. “LL4” f'paġ. 35 sa 36 tal-proċess

²² Dokti “LL6” u “BEN27(i)” f'paġ. 41 u 153 tal-proċess

²³ Dok “BEN28”, f'paġ. 154 tal-proċess

²⁴ Dok “VAT1”, f'paġ. 172 tal-proċess

²⁵ Dok “BEN29”, f'paġ. 155 tal-proċess

²⁶ Dok “BEN30”, f'paġ. 156 tal-proċess

²⁷ Dok “BEN31”, f'paġ. 157 tal-proċess

²⁸ Dok “BEN32”, f'paġ. 159 tal-proċess

il-ligi bħala HS Code 3923). Il-kumpanija attriċi ħallset taxxa fuq tali prodotti li daħħlet minn barra bejn Jannar 2007 u Marzu 2009²⁹. Hija tishaq li bħala msieħba ta' skema (mfassal mill-Gvern għal dawk li jirkupraw l-iskart ta' prodotti li fuqhom tithallas dik it-taxxa), hija għandha jedd għal rifużjoni tat-taxxa mħallsa. Hija tqis li dan il-jedd twieġhed lilha kemm mill-awtoritajiet governattivi kif ukoll għaliex jorog mil-ligi. Madankollu, Longbow tilmenta li, minkejja li nġhatat x'taħseb li kien se jingħatalha lura dak li ħallset f'eko-kontribuzzjoni u saħansitra ssieħbet fl-imsemmi skema, il-fatt li fil-ligi sussidjarja li ħarġet thallew barra l-basktijiet tal-plastika mill-benefiċċju tal-eko-kontribuzzjoni, dan l-għemil sar bi ksur tas-setgħat mogħtijin lill-awtorità pubblika kif rappreżentata fil-kawża mill-imħarrkin;

Illi l-imħarrkin, min-naħa l-oħra, jgħidu li l-Ministru konċernat ma kellu ebda obbligu li jagħti rifużjoni. Huma jishqu li mxew ma' dak li trid il-ligi u ma kisru ebda ligi meta naqsu li jilqgħu t-talba ta' Longbow għar-rifużjoni minnha mitluba;

Il-Qorti għaldaqstant sejra tibda biex tqis l-eċċezzjoni mressqa mill-imħarrkin, dik li l-Ministru konċernat ma kellu ebda obbligu li jagħti rifużjoni³⁰.

Illi, fid-dawl ta' dawn il-qagħdiet rispettivi, il-Qorti tirrileva li Longbow tqis l-irkupru tal-iskart u s-shubija tagħha fi skema approvat³¹ bħala kundizzjoni li torbot lill-Ministru biex, bis-saħħa ta' regolamenti (legislazzjoni sussidjarja), jeżentaha mill-ħlas ta' kontribuzzjoni jew biex tingħata kreditu ta' dak li kienet diġà ħallset³². Longbow tistrieħ fuq il-gwida li nġhatat mill-entità li magħha kienet imsieħba (jigifieri *GreenPak*) li r-rifużjoni tal-kontribuzzjoni kienet dovuta, kif ukoll fuq il-konsultazzjoni mnedija mill-MEPA u r-rakkomandazzjonijiet imressqa minnha marbut mal-mekkanizmu kif kellha tingħata eżenzjoni jew rifużjoni għal-kontribuzzjoni mħallsa³³. Għal din il-pretensjoni, l-imħarrkin jilqgħu bl-eċċezzjoni fil-mertu fuq imsemmija;

Illi l-qofol ta' din l-eċċezzjoni tinsab fid-distinzjoni li l-ligi dwar l-Eko-Kontribuzzjoni (minn issa 'l hemm imsejha "l-Att"), fit-twaqqif tagħha, tagħmel bejn l-imposizzjoni ta' ħlas ta' eko-kontribuzzjoni fuq prodott imqiegħed minn produttur fis-suq f'Malta³⁴, u l-eżenzjoni jew l-għoti ta' kreditu mill-Gvern lill-istess produttur għal xi eko-kontribuzzjoni li tkun thallset minnu³⁵. Filwaqt li l-ħlas ta' eko-kontribuzzjoni hu obligatorju u għaldaqstant irid jithallas skond rati mfissra fuq prodotti speċifikati fl-Att fil-waqt meta l-prodott jiddaħhal jew

²⁹ Ara x-xhieda mogħtija minn Benjamin Farruġia in kontro eżami f'pagġ. 489 sa 490 tal-proċess

³⁰ Eċċezzjoni numru 7(i) fit-Tweġiba Mahlufa

³¹ Art. 12 tal-Kap. 473

³² Ara parag. 13 u 14 tal-affidavit ta' Benjamin Farruġia f'pagġ. 69 tal-proċess

³³ Dok. "BEN 2" u Dok. "BEN 3" f'pagġ. 86 sa 99 tal-proċess

³⁴ Art. 3 tal-Kap. 473

³⁵ Art. 5 tal-Kap. 473

jitqiegħed fis-suq³⁶, eżenzjoni jew l-ġħoti ta' kreditu huwa wieħed diskrezzjonali fdat f'idejn il-Ministru responsabbli mill-ġħoti tal-istess;

Illi taħt l-artikolu 12 tal-Att, sabiex produttur seta' jibbenifika minn eżenzjoni jew ġħoti ta' kreditu kellu jkun imsieħeb fi skema ta' ġbir ta' skart, iżda fil-fehma tal-Qorti dan fih innifsu ma jistax jissarraff f'jedd assolut, ġħaliex id-deċiżjoni aħħarija dwar jekk prodott kellux jitqies li jibbenifika minn eżenzjoni jew ġħoti ta' kreditu kienet tispetta lill-Ministru konċernat. Dak l-artikolu tal-Att, kif kien fis-seħħ fiż-żmien rilevanti ġħall-każ ta' Longbow, jagħti diskrezzjoni lill-Ministru li, bi qbil mal-Ministru responsabbli ġħall-finanzi u fil-qafas tas-setgħat li l-Att jagħtih biex jagħmel regolamenti, jew jeżenta lil xi produttur mill-ħlas ta' eko-kontribuzzjoni jew jipprovdi ġħall-krediti ta' xi kontribuzzjoni bħal dik li tkun diġà tħallset mil-produttur "ma' eko-kontribuzzjonijiet li jistgħu jkunu dovuti fil-futur";

Illi minn qari ta' dan l-artikolu, ġħalhekk, joħroġ ċar li l-liġi ma tġħid imkien li l-produttur li jkun ħallas xi eko-kontribuzzjoni ġħandu jedd jitlob rifiżjoni ta' dak il-ħlas³⁷: tġħid biss li, safejn ir-regolamenti hekk jipprovdu dwar xi prodott partikolari, il-produttur jew ikollu dritt ma jħallasx l-eko-kontribuzzjoni jew, jekk kemm-il darba jkun ħallasha diġà, ikollu dritt ta' krediti ma' kontribuzzjonijiet li jistgħu jkunu dovuti fil-ġejjieni. Minbarra dan, il-*proviso* tal-artikolu 12(1) jġħid ċar u tond li "*produtturi ta' basktijiet tal-plastik indikati fl-Ewwel Skeda u produtturi ta' servizzi indikati fit-Tieni Skeda ma jikkwalifikawx ġħall-iskop ta' dan is-subartikolu*". Irid jingħad hawnhekk li l-pretensjonijiet ta' Longbow f'din il-kawża jmorru lura ġħal ċirkostanzi li seħħew qabel ma sar il-bdil fl-Att kif imfisser hawn fuq, u hija tishaq li, sakemm sar dak il-bdil (li jeskludi l-benefiċċji fir-rigward ta' basktijiet tal-plastika) il-prodotti li dwarhom hija ħallset l-eko-kontribuzzjoni kienu fil-fatt imħarsa mid-dispożizzjonijiet rilevanti tal-Att³⁸. Il-Qorti tagħraf ukoll li d-dispożizzjonijiet tal-Avviż Legali 158 tal-2011 jġħoddu ġħal "eko-kontribuzzjonijiet imħallsin minn produtturi li pparteċipaw fl-irkupru ta' skart matul is-snin 2005 sa 2008"³⁹;

Illi mix-xhieda mressqa, il-Ministru responsabbli mill-immanigjar tal-iskart jfisser li l-parir li nġħata minn esperti f'dan il-qasam kien kontra l-ġħoti ta' eżenzjoni jew rifiżjoni ta' kreditu fuq boroż jew basktijiet tal-plastika, ġħaliex ma kienx hemm identifikazzjoni ċara meta borża tkun waħda bijodegradabbli. Din il-ħaġa nisslet kwestjoni li saħansitra qanqlet dibattitu anke f'livell ewropew⁴⁰;

³⁶ Art. 4 tal-Kap. 473

³⁷ Ġħalkemm il-L.S. 473.06 titkellem espressament dwar "kreditu jew rifiżjoni ta' eko-kontribuzzjoni" is-sentenza tal-lum ma tirrigwardax talba ta' sħarriġ dwar is-siwi tal-liġi jew dwar jekk il-liġi sussidjarja saritx *ultra vires* il-liġi ewlenija

³⁸ Ara §11 tar-Rikors Mahluf f'pag. 3 tal-proċess

³⁹ Reg 1(2) tal-L.S. 473.06

⁴⁰ Ara x-xhieda tal-Perit George Pullicino f'pag. 467 tal-proċess. Ara wkoll ix-xhieda ta' Christopher Ċiantar f'pag. 550 tal-proċess

Illi Qorti li tintalab tistharreg id-diskrezzjoni tal-eżekuttiv f'azzjoni bħal din ma tidholx fil-mertu tad-deċiżjoni li jkun haddan Gvern, sakemm id-diskrezzjoni ministerjali ma tithaddimx b'mod lil hinn (*'ultra vires'*) mis-setgħat mogħtija lil dik l-awtorità li tkun eżercitat l-għażla. Fi kliem l-awturi l-iżjed segwiti f'dan il-qasam⁴¹, “*As a general principle it can be said that the courts do not concern themselves with the wisdom of a particular decision; they cannot examine the merits. They can, however, examine whether a public body has exceeded the powers given to it so that its decision is ultra vires or whether the procedure followed in reaching a decision was flawed by a failure to observe the principles of natural justice*”;

Illi l-Qorti tifhem li ladarba eżercizzju bħal dak jimplika diskrezzjoni, dan ifisser li t-twertiq ta' dik id-diskrezzjoni, għall-finijiet ta' stharrig ġudizzjarju, tippermetti li l-persuna mogħnija b'dik is-setgħa diskrezzjonali ma tkunx marbuta mal-elementi oġġettivi għall-formazzjoni tal-ħsieb tagħha, li huwa fdat għall-prudenza suġġettiva ta' dik il-persuna u li timplika tabilfors element soġġettiv⁴². Madankollu, dik id-diskrezzjoni trid titwettaq fil-parametri tal-liġi li tawtorizzaha, b'mod raġonevoli, b'ekwità u haqq⁴³ u mingħajr abbuż ta' dik l-istess diskrezzjoni⁴⁴;

Illi kien għalhekk li, mal-medda taż-żmien, issawru regoli li jharsu l-imsemmija setgħat diskrezzjonali u kif il-Qrati kellhom iqisu l-istharrig tagħhom dwarhom. Ewlenija fost dawn ir-regoli hi li awtorità li hija mogħnija b'diskrezzjoni tista' tiġi ordnata teżerċitaha f'każ li tkun naqset li tagħmel dan, imma ma tistax tiġi dettata x'għandha tiddeċiedi jew li twettaqha b'xi mod partikolari. Biex jiġi assikurat li din id-diskrezzjoni kienet imwettqa, jeħtieġ li lill-Qorti jirriżultalha li dik l-awtorità tassew qieset il-kwestjoni li kellha quddiemha, u li dan għamlitu mingħajr l-indhila tal-ebda haddieħor jew bla ma poġġiet lilha nnifisha f'qagħda fejn ma setgħetx jew irrifjutat li twettaq dik id-diskrezzjoni⁴⁵. Siewi wkoll li jiġi aċċertat li l-awtorità mistharrġa m'għamlitx dak li kienet espressament miżmuma milli tagħmel, jew jekk għamlitx xi haġa li ma kinitx awtorizzata tagħmel. Fuq kollox, l-awtorità mistharrġa trid tkun imxiet b'bona fidi u qieset il-konsiderazzjonijiet rilevanti tal-każ. Dawn huma, fil-qosor, il-ġabra tal-kategoriji fid-Dritt Amministrattiv ta' nuqqas ta' eżercizzju ta' diskrezzjoni u ta' eċċess jew abbuż ta' dak l-eżercizzju;

Illi d-dmir li awtorità taġixxi raġonevolment mhux l-istess bħad-dmir li taġixxi b'bona fidi⁴⁶. Għalhekk, filwaqt li mhux kull eżercizzju raġonevoli

⁴¹ O.Hood Phillips & P. Jackson, “*O.Hood Phillips' Constitutional and Administrative Law*”, Sweet and Maxwell (1987, Seventh Edition), pg. 661

⁴² App. Ċiv. 30.11.1993 fil-kawża fl-ismijiet *Sammut noe et vs Kontrollur tad-Dwana* (Kollez. Vol: LXXVII.ii.376)

⁴³ App. Ċiv. 21.4.1961 fil-kawża fl-ismijiet *Masini noe vs Podestà noe* (Kollez. Vol: XLV.i.110)

⁴⁴ App. Inf. 26.2.2010 fil-kawża fl-ismijiet *Peter J. Azzopardi et noe vs Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji*

⁴⁵ Ara App. Ċiv. 20.5.1982 fil-kawża fl-ismijiet *Fenech Adami et vs Cremona pro et noe* (mhix pubblikata)

⁴⁶ Ara, per eżempju, *R vs Roberts, ex p. Scurr* (1924) 2 K.B. 695

ta' ġudizzju huwa bilfors korrett, lanqas mhuwa bilfors irragonevoli kull eżerċizzju ta' ġudizzju żbaljat⁴⁷. F'każ bħal dan, ix-xiber li l-Qorti jidher li għandha tuża biex tkejjel bih ikun dak li tqis jekk id-deċiżjoni li minnha jkun hemm ilment kinitx mistennija li tittiehed minn persuni raġonevoli;

Illi l-kittieba awtorevoli f'dan il-qasam jgħallmu li r-rwol ewlieni tal-Qorti fid-dritt amministrattiv huwa dak li jiżguraw li ma tonqosx il-legalità fl-għemil mistharreg, iżjed minn dak li jaraw li l-awtorità pubblika mistharrga tkun iddeċidiet sewwa. Hekk ukoll tfissret il-qagħda f'bosta deċiżjonijiet tal-qorti⁴⁸;

Illi huwa stabbilit li biex jitqies jekk awtorità wettqitx b'mod raġonevoli d-diskrezzjoni mogħtija lilha bis-saħħa ta' xi liġi, irid jintwera li dik l-awtorità mxiet ma' dak li kellha jew messha tagħmel u mhux biss ma' dak li setgħet tagħmel⁴⁹. Dan ifisser li l-kejl tar-raġonevolezza jkun wiehed oġġettiv marbut maċ-ċirkostanzi fattwali li fihom dik l-istess diskrezzjoni titwettaq⁵⁰. B'zieda ma' dan, biex imġiba titqies abbużiva, min jallegaha jrid juri li kien hemm element ta' intenzjoni biex wiehed jagħmel il-ħsara, liema fehma wiehed jista' jasal biex juriha b'xi prova ta' mġiba esterna li tagħmel parti mill-eżerċizzju diskrezzjonali li jkun. Minbarra dan, l-eżerċizzju diskrezzjonali jrid ikun kemm "rite" u kif ukoll "recte", jiġifieri jrid jitwettaq skond il-proċedura stabilita u kif ukoll imħaddem b'haqq⁵¹. Dan kollu jitlob ukoll li d-diskrezzjoni titwettaq b'mod raġonevoli;

Illi minkejja dan, meta l-Qorti tintalab biex tistharreg għemil amministrattiv trid tara li dak l-għemil ikun twettaq sewwa. B'dan wiehed jifhem li (a) l-għemil ikun sar taħt jew bis-saħħa ta' liġi, (b) minn persuna jew awtorità li tkun ingħatatilha dik is-setgħa bil-liġi, u (ċ) li hi u twettaq tali setgħa dik il-persuna jew dik l-awtorità tkun inqadiet biha b'mod li ma tużahix ħażin jew għal għanijiet mhux xierqa. Fejn it-twertiq ta' xi setgħa jgħib miegħu l-użu ta' diskrezzjoni, il-liġi trid ukoll li dik id-diskrezzjoni tissegjes fuq kunsiderazzjonijiet rilevanti b'ħarsien tar-regoli ta' ġustizzja naturali⁵²;

Illi jibqa' wkoll il-fatt li meta Qorti tintalab tistharreg għemil amministrattiv, hija tista' u għandha tgħarbel kif dik l-awtorità pubblika tkun eżercitat id-diskrezzjoni tagħha u ta' xiex tkun ħadet qies f'dak l-eżerċizzju⁵³, iżda l-Qorti ma għandha qatt tissostitwixxi b'tagħha d-diskrezzjoni li hija bil-liġi

⁴⁷ Ara, per eżempju, *R. vs W (1971)* A.C. 682

⁴⁸ Ara l-bosta referenzi msemmija minn din il-Qorti (JZM) fis-sentenza tad-**9.6.2011** fil-kawża fl-ismijiet *Mario Debono et vs Tabib Principali tal-Gvern et*

⁴⁹ H.W.R. Wade & C.F. Forsyth, *Administrative Law* (10th. Edit), pg. 295

⁵⁰ App. Civ. **27.3.2009** fil-kawża fl-ismijiet *Carmelo Dingli et vs Kontrollur tad-Dwana et*

⁵¹ App. Inf. PS **26.2.2010** fil-kawża fl-ismijiet *Peter J. Azzopardi et noe vs Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji*

⁵² Din il-Qorti kif presjeduta, **26.3.2009** fil-kawża fl-ismijiet *Henry Calleja vs Kummissarju tal-Artijiet* (mhux appellata)

⁵³ P.A. GV **5.10.2001** fil-kawża fl-ismijiet *Joseph Attard vs Enemalta Corporation*

mħollija f'idejn dik l-awtorità⁵⁴. Għalhekk, sakemm dan l-eżerċizzju ġudizzjarju jibqa' wieħed "ta' kassazzjoni", il-Qorti ma tindaħalx dwar jekk id-deċiżjoni jew l-għemil imwettaq ikunx wieħed sostantivament korrett, sakemm ikun formalment raġonevoli u jaqa' fil-limiti tas-setgħat mogħtija lil dik l-awtorità li tkun wettqet l-istess għemil;

Illi minn dawn il-konsiderazzjonijiet, il-Qorti tasal għall-fehma li l-imħarrkin, meta naqsu li jagħtu rifużjoni tal-kontribuzzjoni mħallsa minn Longbow jew jaċċettaw li jikkreditawha dak il-ħlas għal xi kontribuzzjonijiet li kellha tagħmel 'il quddiem fuq il-boroż tal-plastika, ma mxewx kontra s-setgħat mogħtija lilhom mil-liġi. Din il-konklużjoni l-Qorti tasal għaliha wkoll minkejja li mix-xhieda jirriżulta li kien hemm produttur/i li setgħu ġew eżentati (mhux ingħataw rifużjoni) sa mill-bidunett milli jhallsu kontribuzzjoni taħt l-HS Code 3923 meta ma kienx misthoqq⁵⁵, iżda dan jidher li sar mhux fuq bażi diskriminatorja biex jiġi mgħejjun produttur bi ħsara għal haddieħor, iżda għaliex il-Bord responsabbli minn tali eżenzjonijiet kien għadu fil-bidu tiegħu u ma kienx għad għandu direzzjonijiet ċari dwar it-tħaddim tal-proċess. Għalkemm, f'għajnejn il-Qorti, tali nuqqas m'għandux ikun, lanqas għandu jwassal biex wieħed jikkapitalizza minnu w johloq pretensjoni għal rifużjoni meta mhux misthoqqa. Il-Qorti ma jidhrilhiex li huwa sewwa li nuqqas amministrattiv imsejjes fuq żball jissarraff f'jedd li jitwettaq żball ieħor taħt l-iskuża li kulhadd imissu jkun trattat l-istess;

Illi Longbow tishaq ħafna fuq il-jedd tagħha li tingħata eżenzjoni jew krediti għat-taxxa minnha mħallsa fuq is-saħħa tad-deċiżjonijiet mogħtijin mill-Ombudsman f'Jannar u Frar tal-2011⁵⁶. B'żieda ma' dan, issemmi wkoll it-tifsira li l-Ombudsman ta f'Diċembru tal-2011⁵⁷ dwar id-deċiżjonijiet tiegħu ta' qabel fejn jirrigwarda liema kienu l-prodotti li dwarhom kellha ssir eżenzjoni jew ħlas ta' krediti ta' eko-taxxa mħallsa. Hija tgħid li dik il-fehma ma tagħmel l-ebda distinzjoni bejn prodott u ieħor li fuqu tħallset l-eko-kontribuzzjoni u fejn il-produttur ikun ħa sehem fi skema maħluqa għall-ġbir tal-iskart;

Illi l-imħarrkin ma jsemmu xejn dwar dan fis-sottomissjonijiet tagħhom;

Illi din il-Qorti qieset b'reqqa l-imsemmija fehmiel tal-Ombudsman għaliex ingħataw fi żmien rilevanti ħafna għall-każ ta' Longbow u ta' din il-kawża b'mod partikolari. Il-Qorti tifhem ukoll li d-deċiżjonijiet ta' Ombudsman ma jikkostitwux ġudikati, imma jirrappreżentaw fehmiel studjati marbuta mal-ilmenti mressqin quddiemu f'każijiet speċifiċi u rakkomandazzjonijiet lill-

⁵⁴ P.A. PS 28.1.2004 fil-kawża fl-ismijiet *Anthony Psaila vs Kummissarju tal-Pulizija*

⁵⁵ Ara x-xhieda ta' Victor Debrincat f'paġġ. 618 u 620 tal-proċess

⁵⁶ Dok "LL3", f'paġġ. 26 sa 34 tal-proċess

⁵⁷ Dok "LL4", f'paġġ. 35 – 6 tal-proċess

eżekuttiv jew l-awtorità pubblika li tkun biex timxi magħhom. Id-deċiżjonijiet tal-Ombudsman lanqas jorbtu lill-imsemmija awtorità jew lill-eżekuttiv li jimplimentaw il-fehmiet tiegħu. Meta ngħataw id-deċiżjonijiet tal-Ombudsman fil-kwistjoni ta' dawk li ħallsu l-eko-kontribuzzjoni, il-legislazzjoni sussidjarja li dwarha tilminta Longbow f'din il-kawża ma kinitx għadha ddaħħlet (fil-fatt, l-Avviż Legali 158 tal-2011 daħal fis-seħħ f'April tal-2011. Minbarra dan, meta ngħataw l-imsemmija deċiżjonijiet, l-Att kien diġà nbidel b'mod li jaqta' 'l barra minn kull eżenzjoni jew kreditu xi eko-kontribuzzjoni mħallsa dwar basktijiet jew boroż tal-plastika (billi dawk il-bidliet kienu ilhom li ddaħħlu sa mill-2009). Dawk id-deċiżjonijiet ma jagħtu l-ebda fehma dwar l-effetti retrospettivi tal-bidliet fl-Att għall-pretensjonijiet ta' produttori bħal Longbow. Għall-kuntrarju, meta l-Ombudsman wieġeb f'Diċembru tal-2011 għall-kjarifika mitluba mill-Inġinier Mario Schembri għal Green Dot Malta Limited, l-Ombudsman reġa' semma l-legislazzjoni sussidjarja maħruġa fl-2008⁵⁸ u ma semma xejn dwar il-legislazzjoni sussidjarja li nħarġet f'April. U kompli jwieġeb hekk għall-ewwel mistoqsija lili magħmula: “.. *issuing exemptions on some products does not renege in any way from the Government's undertaking at law, under the parent Act, to exempt from eco-contributions all products on which the contributions is otherwise due as from the date established by law and which is being recovered through an approved scheme. The Government cannot act in breach of an express provision of a law nor indeed can the Ombudsman recommend such a course of action*”;

Illi fid-dawl ta' dawn il-konsiderazzjonijiet u filwaqt li tagħraf iċ-ċirkostanzi li fihom l-Ombudsman intalab jagħti r-rakkomandazzjonijiet tiegħu, din il-Qorti tasal għall-fehma li l-fatt li l-Ministru mħarrekk deherlu li kellu jillimita l-effetti tal-eżenzjoni jew tal-ħlas ta' krediti ta' eko-kontribuzzjoni mħallsa ma jistax lanqas jitqies bħala għemil li jmur kontra l-Att jew li huwa rragonevoli jew abbużiv fil-konfront ta' Longbow;

Illi Longbow ma seħħilhiex tipprova mod ieħor li l-imħarrkin imxew magħha bi ksur tas-setgħat mogħtija lilhom mil-liġi u lanqas li l-ħruġ tal-liġi sussidjarja. Għaldaqstant, safejn l-ewwel talba tissejjes fuq dan l-aspett tal-“*ultra vires*”, il-Qorti ssib li mhix misthoqqa;

Illi Longbow sejset l-azzjoni tagħha wkoll fuq l-aspettattiva legittima li tgħid li ngħatat meta ħadet sehem fl-iskema mniedi mill-Gvern biex tkun f'qagħda li tikseb l-eżenzjoni jew il-kreditu tal-eko-kontribuzzjoni mħallsa fuq il-basktijiet/boroż tal-plastika⁵⁹. Hija tgħid li ngħatat x'tifhem li s-sehem tagħha f'dak l-iskema kien mhux biss webbilha biex tidhol għalih, imma kien irraguni li ngħatat x'taħseb li b'dak il-mod biss setgħet. Ma jidhirx li Longbow

⁵⁸ Ir-Regolamenti dwar il-Facilità Approvata għall-Irkupru tal-Iskart fil-Ħlas tal-Eko-Kontribuzzjoni (A.L. 74 tal-2008)(L.S. 473.04)

⁵⁹ Ara §§ 3 u 12 tar-Rikors Mahluf

ressqet xi sottomissjonijiet speċifiċi dwar din il-kawżali u lanqas l-imħarrkin ma wiegħbu għal tali pretensjoni;

Illi l-Qorti se tqis din il-ħaġa biex tkun tassew fliet fl-usa' mod possibbli s-sisien tal-azzjoni attriċi. Tajjeb jingħad li meta titqajjem il-kwestjoni ta' aspettattiva legittima f'azzjoni ta' sħarriġ ġudizzjarju din għandha titqies fil-qafas tal-eżerċizzju li qorti tintalab tagħmel dwar l-għemil amministrattiv attakkat. Kemm hu hekk, il-qorti tagħna qiesu li aspettattiva legittima toħroġ minn sitwazzjoni legali, jiġifieri kemm-il darba jkun ippruvat li l-ħaġa li giet imċaħħda minnha l-parti kellha jedd għaliha⁶⁰. Fil-qasam tad-Dritt Amministrattiv, dan il-kuncett jidhol fil-qalba tal-ħarsien tal-prinċipji ta' haqq naturali, u għaldaqstant jintrabat mal-proċess amministrattiv li jsir (jew jonqos li jsir) sa ma tittiehed deċiżjoni amministrattiva. Jidhol ukoll f'dik li bnadi oħra tissejjah "iċ-ċertezza tad-dritt" meta wiehed jiġi biex ikejjel ix-xiber li bih xi deċiżjoni tkun ittiehdet f'kull każ li jixbhu. Mela, fil-qies magħmul minn qorti fi sħarriġ ta' deċiżjoni bħal dik, il-kwestjoni tal-aspettattiva legittima taf ikollha siwi ewlieni;

Illi f'dan ir-rigward inkiteb li *"Where some boon or benefit has been promised by an official (or has been regularly granted by the official in similar circumstances), that boon or benefit may be legitimately expected by those who have placed their trust in the promises of the official. It would be unfair to dash those expectations without at least granting the persons affected an opportunity to show the official why his discretion should be exercised in a way that fulfils his expectation. Hence there has developed a doctrine of the protection of legitimate expectations primarily in the context of natural justice. ... The doctrine is a welcome addition to the armoury of the courts in ensuring that discretions are exercised fairly. ... The phrase 'legitimate expectations' .. must not be allowed to collapse into an inchoate justification for judicial intervention"*⁶¹;

Illi ngħad ukoll li *"a further and more satisfactory reason for the protection of legitimate expectations lies in the trust that has been reposed by the citizen in what he has been told or led to believe by the official. Good government depends upon trust between the governed and the governor. Unless that trust is sustained and protected, officials will not be believed and government becomes a choice between chaos and coercion"*⁶². Dan il-kliem meqjus u għaqli jitfa' fil-qafas xieraq il-pretensjonijiet ta' Longbow f'dan il-każ, aktar u aktar meta wiehed iqis li hija ressqet il-kawża tagħha fuq il-binarji tal-azzjoni ta' sħarriġ ġudizzjarju tal-għemil amministrattiv;

⁶⁰ Ara per eżempju P.A. (Kost) 28.11.2016, fil-kawża fl-ismijiet *Vincent Żerafa et vs Emanuel Ċilia et*; App. 27.5.2016 fil-kawża fl-ismijiet *Michael Debono Ltd et vs MEPA et*

⁶¹ HWR Wade & CF Forsyth *Administrative Law* (11th Edit, 2014) pğ. 450

⁶² *Ibid.* pğ. 451

Illi biex aspettattiva tkun waħda legittima jeħtieġ li jintwera li jkollha kwalitajiet partikolari li jintitolawha tgawdi mill-ħarsien tal-Qorti. Kwalità ewlenija li jrid ikollha hi li trid tkun ċara, inekwivoka u nieqsa mill-ambigwiżà. Trid ukoll li tkun imsejsa fuq wegħda jew prattika ta' awtorità pubblika li tista' twettaqha hi u mhux ħaddieħor. Kull aspettattiva, biex tkun legittima, ma tridx tkun kontra xi kliem jew dispożizzjoni ta' xi liġi fis-seħħ. Aspettattiva li titnissel minn tħaddim ta' politika ('*policy*') amministrattiva partikolari, tibqa' tiswa sakemm ma tithabbarx kif imiss politika oħra minflokha li tibdilha jew tħassarha. L-aspettattiva legittima taf titnissel minn bosta għejjun u m'għandux jithalla li tiċċaħħad minħabba tifsir artifiċjali ta' dawk l-għejjun. Biex aspettattiva tkun legittima, u minħabba li tissejjes fuq il-fiduċja taċ-ċittadin fit-treġija pubblika, min-naħa tiegħu ċ-ċittadin li jippretendi favurih dik l-aspettattiva jrid iġib ruħu b'ħaqq mal-istess awtorità u ma jzomm xejn mistur minnha. Izda aspettattiva ma tistax tkun 'legittima' jekk it-twettiq tagħha jitlob li min jieħu d-deċiżjoni jagħmel dan bi ksur tal-liġi;

Illi fid-dawl taċ-ċirkostanzi kollha li jsawru l-każ, jirriżulta li, matul il-medda ta' żmien meta ddaħħal fis-seħħ l-iskema li Longbow u oħrajn ħadu sehem fiha sa ma nħarġet il-liġi sussidjarja li tirregola l-eżenzjonijiet jew ħlas ta' krediti, kien hemm żviluppi li wrew ċar li r-raġuni li Longbow kienet ingħatat biex tikseb l-eżenzjoni dwar l-importazzjoni ta' basktijiet/boroż tal-plastika f'Malta kienet intlaqtet minn bidliet kbar fuq livell Ewropew dwar kif kellhom jitqiesu l-boroż tal-plastika u l-problemi tal-ġbir u r-riċiklaġġ tagħhom. Dawn il-bidliet kienu qegħdin isehħu waqt li kien għaddej iż-żmien tat-tħaddim tal-iskema u żgur li kienu magħrufa mill-produtturi, magħduda magħhom Longbow, li kienu joperaw f'dan il-qasam. L-iskema li fiha daħlet Longbow ma kinitx marbuta biss biex tieħu ħsieb il-ġbir tal-iskart tal-boroż/basktijiet tal-llastika, imma ta' oqsma oħrajn li huma differenti minn dak ix-xogħol. Għalhekk, fil-fehma tal-Qorti, il-fatt waħdu li twaqqaf dak l-iskema ma kienx ifisser li kull min daħal fih – kien x'kien il-prodott li jmexxi fis-suq – kellu bilfors jistenna li jibbenefika mill-eżenzjoni jew mill-ħlas lura ta' krediti dwar ħlasijiet ta' eko-kontribuzzjoni. Dan joħroġ minn kliem il-liġi⁶³ (li tqis li l-partecipazzjoni fi skema kien wieħed biss mill-elementi meħtieġa biex produttur seta' jkun eligibbli għall-eżenzjoni jew ħlas ta' kreditu) nnifisha u, b'mod partikolari mill-Att;

Illi minħabba f'hekk, il-Qorti ssib li lanqas taħt din il-kawżali ma ntwera li l-ewwel talba ta' Longbow hija mistħoqqa għaliex id-deċiżjoni tal-imħarrkin li ma jilqgħux it-talba tagħha għall-ħlas ta' kreditu/rifużjoni ma tiksirx il-liġi fis-seħħ fiż-żmien rilevanti;

⁶³ Art 12 tal-Kap 473

Illi ladarba t-tieni, it-tielet, ir-raba' u l-ħames talbiet attriċi huma konsegwenzjali għall-ewwel waħda, jiġi li lanqas dawk it-talbiet ma huma ser jintlaqgħu;

Għal dawn ir-raġunijiet il-Qorti qegħda tiddeċiedi l-kawża billi:

Tilqa' s-seba' eċċezzjoni tal-imħarrkin bhala misthoqqa fil-fatt u fid-dritt;

Tiċhad għalhekk it-talbiet attriċi bhala mhux misthoqqa fil-fatt u fid-dritt; u

Tordna lill-kumpannija attriċi thallas l-**ispejjeż tal-kawża**, b'dan li l-ispejjeż tas-sentenza preliminari jiġihallu kif ordnat f'dik is-sentenza.

Moqrija

**Onor Joseph R. Micallef LL.D.,
Imħallef**

21 ta' April, 2023

**Geraldine Rickard
Deputat Registratur**